

ע"פ 5362/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 5362/14

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט א' שהם

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי לנוער
בחיפה, מיום 14.7.2014, שניתן בת"פ 400/13, על-ידי
כב' השופט י' ליפשיץ

תאריך הישיבה: י"ג בתשרי התשע"ה (7.10.2014)

בשם המערער: עו"ד פראג' הישאם

בשם המשיבה: עו"ד עידית פרג'ון

בשם שרות המבחן לנוער: גב' שלומית מרדר

פסק-דין

עמוד 1

1. זהו ערעור על גזר דינו של בית משפט קמא, שניתן ביום 14.7.2014 על-ידי בית המשפט המחוזי לנוער בחיפה, בת"פ 400/13 (כב' השופט י' ליפשיץ).

2. המערער, קטין יליד 8.1.1996, הורשע על-פי הודאתו, בעבירות אלה: קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (2 עבירות); קשירת קשר לביצוע עוון, לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין (2 עבירות); שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין (2 עבירות); שינוי זהות של רכב או של חלק של רכב, לפי סעיף 413ט' ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; תקיפה לשם גניבה, לפי סעיף 383(א)(1) לחוק העונשין (2 עבירות); ניסיון לגניבה, לפי סעיף 383(א)(1) ביחד עם סעיפים 384, 25 ו-29 לחוק העונשין; פריצה לרכב, לפי סעיף 413 ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; שימוש ברכב ללא רשות, לפי סעיף 413ג' ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין (3 עבירות); הסגת גבול כדי לעבור עבירה, לפי סעיף 447(א)(1) ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; ונהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

3. ביום 14.7.2014 נגזר דינו של המערער והושתו עליו העונשים הבאים: 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 15.7.2013 ועד ליום 9.8.2013; 8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור המערער, בתוך 3 שנים מיום שחרורו, עבירת אלימות או עבירת רכוש מסוג פשע; 4 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור, בתוך 3 שנים מיום שחרורו, עבירת אלימות או עבירת רכוש מסוג עוון או עבירה של נהיגה ללא רישיון; כמו כן, חויב המערער בתשלום פיצויים לשלושה מתלוננים בסכום של ₪ 1,500 לכל אחד.

4. יצוין, כי בהחלטת חברי, השופט ח' מלצר, מיום 12.8.2014, עוכב ביצוע עונש המאסר שהושת על המערער עד להכרעה בערעור שהוגש על-ידו.

עובדות כתב האישום המתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון

4. המערער הוא הנאשם 3 בכתב אישום שהוגש נגדו ונגד שני קטינים נוספים, כולם תושבי הכפר ירכא. הנאשמים 1 ו-2 בכתב האישום הם אחים והמערער הוא חברם של נאשמים אלה (כולם ביחד להלן: הנאשמים).

באישום הראשון נטען, כי בתאריך 13.7.2013 בסמוך לשעה 02:00 לפנות בוקר, נטלו הנאשמים, ללא רשות, רכב השייך להורי הנאשמים 1 ו-2 מסוג שברולט אביאו, ויצאו לנסיעה מהכפר ירכא, כאשר הנאשם 1, שאינו בעל רישיון נהיגה, נוהג ברכב ואילו המערער יושב לצידו והנאשם 2 יושב במושב האחורי. במהלך נסיעתם של הנאשמים לכיוון היישוב תפן, הם הבחינו בשני כלי רכב פגומים ונטושים בצד הכביש. הנאשמים עצרו את רכבם ניגשו לכלי הרכב הנטושים, פירקו ונטלו מכל רכב את לוחית הרישוי. את לוחיות הרישוי שנטלו, התקינו הנאשמים ברכב השברולט, על גבי לוחיות הזיהוי הקיימות "וזאת כדי להקשות על זיהוי של רכב השברולט". עוד נטען בכתב האישום, כי הנאשמים המשיכו בנסיעתם ובסמוך לשעה 04:00, בהגיעם לצומת לבון, הם הבחינו בשני נערים קטינים, א' ו-ע', ילידי 1996, המנסים לעצור טרמפ (להלן: המתלוננים). הנאשמים הציעו למתלוננים לנסוע איתם לכיוון כרמיאל, והמתלוננים הסכימו ונכנסו לרכב. בהגיע הרכב לאזור נחף, אמרו הנאשמים כי הם רוצים לנסוע דרך הכפר נחף ולא דרך הכביש הראשי. בתגובה

לכך ביקשו המתלוננים לעצור את הרכב ולרדת ממנו. הנאשמים ניסו לשכנע את המתלוננים להמשיך בנסיעה, אך אלה סירבו וירדו מהרכב, ואילו הנאשמים המשיכו בנסיעה לכיוון כפר נחף. מסופר בכתב האישום, כי בשלב זה קשרו הנאשמים קשר לשדוד את המתלוננים. במסגרת הקשר ולשם קידומו, חזרו הנאשמים למקום בו ירדו המתלוננים, הציעו שוב להסיעם לכרמיאל אך הם נענו בסירוב. בהמשך, עצרו הנאשמים את רכבם בצד הדרך, וביקשו את עזרתם של המתלוננים בתיקון תקלה שהתגלתה, כביכול, ברכב. המתלוננים התקרבו לרכבם של הנאשמים, והמתלונן ע' מסר לנאשם 2 את מכשיר הפלאפון שלו על מנת שישמש לו כפנס. בשלב זה, דחף הנאשם 2 את ע' והפילו לרצפה, ואילו הנאשם 1 והמערער יצאו מהרכב כשברשותם אלות. נטען בכתב האישום, כי המערער הכה בחוזקה בראשו וברגלו של המתלונן א', באמצעות האלה, והפילו ארצה. באותה עת הוציא הנאשם 2 חפץ חד והניפו בתנועת איום בכוונה להפחיד את המתלוננים. המתלונן ע', בשל פחדו מהנאשמים, צעק לעברם כי יש לו כסף, ובתגובה לכך משכו הנאשמים בכוח את תיקו של ע' "ונטלו אותו במטרה לשלול אותו שלילת קבע". כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים נחבל המתלונן א' בראשו וברגלו. הוא פונה לבית החולים ונזקק לטיפול רפואי. כמו כן, נגרם למתלוננים נזק כספי בעקבות גניבת המכשיר הנייד והתיק, שהכיל בתוכו כ-300 ₪.

5. באישום השני מתואר המשכו של אותו לילה. לאחר האירוע המתואר באישום הראשון, המשיכו הנאשמים בנסיעה, ובהגיעם לצומת שבע הם הבחינו, בסמוך לשעה 04:30 לפנות בוקר, בבחורה בשם מ' ק', ילידת 1990, המנסה לעצור טרמפ (להלן: המתלוננת). הנאשמים הציעו למתלוננת לנסוע עימם עד לכפר עין אל אסד, והיא הסכימה, נכנסה לרכב, וישבה ליד הנאשם 2. בהגיע הנאשמים לצומת עין אל אסד, ירדה המתלוננת מהרכב בתחנת אוטובוס, והנאשמים המשיכו בנסיעה. מיד לאחר מכן, קשרו הנאשמים קשר לשדוד את המתלוננת, ולפיכך הם חזרו אל התחנה שבה עמדה המתלוננת והציעו לה להסיעה עד לכניסה לצפת. לאחר היסוסים, השתכנעה המתלוננת להיכנס לרכב, והנאשמים המשיכו בנסיעה לכיוון צומת מורן. תוך כדי נסיעה, לפת הנאשם 2 את צווארה של המתלוננת, הוציא חפץ חד והצמיד אותו לצווארה, תוך דרישה כי תוציא את כל הכסף שברשותה. המתלוננת צעקה כי אין עליה כסף וביקשה כי יניחו לה, "אך ללא הועיל". נטען בכתב האישום, כי הנאשם 1 אף צעק לעברו של הנאשם 2 כי ידקור את המתלוננת וישתיקה, וזאת כדי להפחידה. הנאשמים המשיכו בנסיעה ונכנסו לשביל עפר המוביל למטע עצי זית, שם עצרו את הרכב והורו למתלוננת לצאת מתוכו. בשלב זה, התקרב הנאשם 1 אל המתלוננת וניסה לנשקה על פיה, אך היא הדפה אותו מפניה. בהמשך, נטלו הנאשמים, בצוותא חדא, מהמתלוננת את מכשיר הפלאפון שהיה בידיה, וכן מכשיר פלאפון נוסף שהיה בכיסה. כמו כן, נטלו הנאשמים 4 צמידים שהיו על ידיה של המתלוננת, תלשו שרשרת מצווארה וכן ניסו ללא הצלחה להסיר את טבעותיה, מתוך כוונה לשלול אותם שלילת קבע. המתלוננת צעקה וביקשה כי יעזבו אותה, אך הנאשמים לא הרפו ממנה, אלא לאחר ששמעו רעש מכוניות בכביש הראשי. הנאשמים הותירו את המתלוננת לנפשה במטע הזיתים ועזבו את המקום בנסיעה.

6. האישום השלישי מתאר את המשך עוללותיו של אותו לילה, כאשר בסמוך לשעה 05:00, הגיעו הנאשמים לכפר מג'ד אל כרום, והבחינו בקבוצת קטינים העומדים ליד הכביש. נטען בכתב האישום, כי הנאשמים קשרו קשר לגנוב את רכושם של הקטינים. בהמשך, העמידו הנאשמים פנים כאילו הם זקוקים להכוונה כיצד להגיע ליציאה ממג'ד אל כרום. אחד הקטינים, מ' שהוא יליד 2001, ניגש אל הרכב והסביר לנאשמים כיצד לנסוע, ובשלב זה הם הציעו לו להצטרף אליהם לנסיעה, אך הוא סרב. בהמשך, ביקש הנאשם 1 מ-מ' לבצע שיחה במכשיר הפלאפון שלו, ו-מ' הסכים אך התנה זו בכך שהוא יחייג את המספר. לאחר כמה חיוגים למספרי סרק, תפס המערער בחולצתו של מ', נטל את מכשיר הפלאפון מידי, והנאשם 1 החל בנסיעה כאשר המכשיר הנייד ברשותם. מ' החל לרדוף אחר הרכב, ומשזה נעצר הוא הכניס את ראשו דרך חלון הרכב, כדי להחזיר לעצמו את המכשיר הנייד. בתגובה לכך, סטרו הנאשמים בפניו של מ' עד שהוא נאלץ לעזוב את אחיזתו ברכב, והנאשמים נסעו מהמקום.

7. באישום הרביעי נמסר כי, בתאריך 13.7.2013 בסמוך לשעה 02:00 לפנות בוקר, קבעו הנאשמים להיפגש ולנסוע יחדיו לכפר מע'אר. לצורך כך, הלכו הנאשמים לביתו של נעים מועדי, קרוב משפחתם של הנאשמים 1 ו-2, ופרצו לרכבו מסוג אופל קורסה. המערער התיישב בכיסא הנהג והנאשם 2 ישב לצידו, כאשר הנאשם 1 נותר בחוץ. הנאשם 2 הניע את הרכב באמצעות חיבור חוטי חשמל, והנאשם 3 החל בנסיעה, למרות שאין ברשותו רישיון נהיגה. בהגיע הרכב למטע עצי זית סמוך הוא נתקע, והנאשמים נטשו את הרכב במקום. הנאשמים לא נואשו, והם החליטו לגנוב רכב השייך לאדם בשם סולטן כנעאן. הם הגיעו לביתו והבחינו ברכב מסוג רנו, העומד בחניית הבית כשמפתחות הרכב בפנים. הנאשמים התפרצו לרכב, ונסעו באמצעותו מהמקום, כאשר הנאשם 1 נוהג ברכב ללא רישיון נהיגה, המערער יושב לצידו והנאשם 2 יושב מאחור. בהגיע הנאשמים לכפר מע'אר, הם אספו אדם בשם פארס סלאמה (להלן: פארס), שעומו הם קשרו קשר לגנוב אופנוע אשר חנה בכפר עין אלסד. הארבעה נסעו לעין אל אסד והגיעו לביתו של אדם בשם אנואר עאמר. הנאשם 2 ופארס נטלו את האופנוע שחנה בחניית הבית וגררו אותו לכביש הראשי. בהמשך, ניסו השניים להתניע את האופנוע ולדרדר אותו אך ללא הצלחה, כיוון שהאופנוע לא היה כשיר לנסיעה. מאחר שלא הצליחו להתניע את האופנוע, נטשו אותו הנאשמים בכניסה לכפר עין אל אסד. תוך כדי נסיעה בחזרה לכפר מע'אר, הבחינו הנאשמים בטנדר חונה שעליו מצויים בלוני גז. הנאשם 2, המערער ופארס יצאו מהרכב, ניגשו לטנדר ונטלו ממנו שלושה בלוני גז, אותם הניחו בתא המטען של הרנו, והמשיכו בנסיעה. בשלב מסוים, כך מסופר בכתב האישום, קשרו הנאשמים ופארס קשר לגנוב כבלי מתכת וחשמל המצויים בשטח בית בכפר עין אל אסד. בסמוך לשעה 05:00 לפנות בוקר, נסעו הנאשמים ופארס לאותו מקום. הנאשם 1 נותר ברכב ואילו כל היתר ניסו לגנוב כבלי חשמל שהונחו בחצר הבית. בשלב זה, ולמשמע הרעשים מחצר הבית, התעורר בעל הבית ויצא החוצה, ועקב כך עזבו הנאשמים את כבלי החשמל ונמלטו מהמקום. הנאשם 2, המערער ופארס נמלטו רגלית ואילו הנאשם 1 ברח כשהוא נוהג ברכב, אותו הוא נטש בהמשך, בצד הדרך.

גזר דינו של בית משפט קמא

8. בפתח גזר דינו ציין בית משפט קמא, כי הנאשמים 1 ו-2 נתנו את הדין בנפרד, כאשר הנאשם 1 נדון ל-48 חודשי מאסר לריצוי בפועל ואילו על הנאשם 2 נגזרו 32 חודשי מאסר בפועל. ערעור שהוגש על-ידם לבית משפט זה נדחה (ע"פ 1482/14 פלוני נ' מדינת ישראל (3.7.2014)), (להלן: עניין פלוני) למרות שמדובר בקטינים, שהמחוקק "קבע לגביהם מערך שיקולים ייחודי". דחיית הערעור נומקה בכך ש"המערערים חטאו באורח קשה וחמור במספר פרשיות, שאמנם היו ברצף, אך מסע העבירות נעשה ברוע, והופנה הן כלפי קטינים, הן כלפי אשה שהיו בדרך באישון בוקר, חוליות חלשות וטרף קל". עם זאת, ציין בית משפט קמא כי עניינו של המערער שונה "במידה מסויימת" מעניינם של הנאשמים האחרים, לאור האמור בתסקירי שירות מבחן שהוגשו אודות המערער.

9. מסיכום האמור ב-3 תסקירי מבחן עולה כי המערער הינו בן למשפחה נורמטיבית. הוריו שאינם עובדים סובלים ממחלות שונות ובריאות לקויה, אך חרף זאת הם גילו אכפתיות ודאגה למערער. המערער נשר מספסל הלימודים בהיותו בכתה י' והחל לעבוד בעבודות מזדמנות. בתקופה זו הוא החל להסתובב עם חברה שלילית וצרך אלכוהול. בתסקיר הראשון טען המערער כי הוא וחבריו שתו אלכוהול, עובר לקרות האירועים, וכי הוא נגרר אחר חבריו. בתסקיר השני חזר בו המערער מהטענה כי פעל תחת השפעת אלכוהול, וציין כי הוא וחבריו החליטו להעלות טענה זו, בהניחם כי הדבר יסייע להם לעניין העונש. בתסקיר זה צוין כי המערער השתלב באופן משיע רצון בקבוצה טיפולית לשליטה בכעסים "ואף היווה בה גורם דומיננטי וחיובי". בתסקיר השלישי נאמר כי בעקבות ההליך הטיפולי, החל המערער לקבל אחריות מלאה על מעשיו "והשכיל לגעת בכל חלקי העבירה". הוא ביטא אכזבה, בושה וצער על התנהגותו בפרשה וגילה אמפתיה לקורבנות העבירה. המערער הביע את רצונו להתגייס לצה"ל, חרף הפטור שקיבל על רקע ההליך

המשפטי המתנהל נגדו. עוד צוין בתסקיר, כי המערער עמד בתנאי השחרור בערובה וכי מעסיקו הביע שביעות רצון מהמערער, בציינו כי הלה גילה רצינות ומוסר עבודה גבוה. שירות המבחן סבר כי יש מקום להמשיך בהליך הטיפול לצורך חיזוק גורמי השליטה הפנימיים של המערער "שיעזרו לו בקבלת החלטות נכונות בסיטואציות מורכבות". לאור זאת, המליץ שירות המבחן להשית על המערער עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, תוך הטלת צו מבחן על המערער למשך שנה.

10. במסגרת ראיות התביעה לעונש העידו שני המתלוננים הנוגעים לאישום הראשון וסיפרו כי הפרשה הותירה בהם צלקות נפשיות קשות שבאו לידי ביטוי בפחדים, חרדות וחשש להסתובב במקומות ציבוריים. גם המתלוננת באישום השני מסרה כי בעקבות האירוע היא אינה ישנה בלילות, היא סובלת מסיטום וחוששת לצאת מהבית. בעדותה בבית המשפט, התייחסה המתלוננת בעיקר להתנהגותו של הנאשם 2, שחנק אותה בעת האירוע והחזיק בסכין.

11. בית משפט קמא ציין בגזר דינו, כי המערער הורשע בסדרה של מעשים שכל אחד מהם חמור כשלעצמו, כאשר הצטברותם "על פני אותם יומיים של פורענות" מקנה להם חומרה יתרה. במרבית האירועים בחרו המערער וחבריו להיטפל לדמויות חלשות מהם, וניצלו את יתרונם המספרי באישומים הראשון והשני. הנאשמים נהגו במניפולטיביות רבה וטרחו לרכוש את אמונם של קורבנות העבירה, מתוך כוונה לשדוד את רכושם. בית משפט קמא עמד גם על הנזק שנגרם למתלוננים, אשר העידו בפניו על עוצמת הפגיעה בהם ועל הצלקות הנפשיות שהן מנת חלקם.

12. בנסיבות אלה, סבר בית משפט קמא כי לא ניתן להימנע מהשתת עונש מאסר לריצוי בפועל על המערער, למרות השתלבותו המוצלחת בהליך הטיפול-שיקומי, אשר טרם הסתיים. עם זאת, החליט בית משפט קמא שלא למצות את הדין עם המערער, בשים לב ללקיחת האחריות מצידו, להודאתו באשמה ולהבעת חרטתו, ובעיקר משום הדרך הטיפולית-שיקומית שעבר.

לאור האמור, החליט בית משפט קמא לגזור על המערער עונש מתון יותר מזה שנגזר על חבריו, אשר לא השתלבו כמותו בהליך טיפולי, והשית עליו את העונשים המפורטים בפסקה 3 לעיל.

הערעור על חומרת העונש

13. בהודעת הערעור, אשר הוגשה על-ידי עו"ד פראג' הישאם, בא כוחו של המערער, נטען כי בית משפט קמא לא נתן משקל הולם להליך השיקומי אותו עבר המערער במסגרת שירות המבחן. שירות המבחן קבע כי החרטה שהביע המערער הינה כנה, והתסקיר התייחס בחיוב לסיכוייו של המערער להמשיך בחיים נורמטיביים לאחר ריצוי עונשו. עוד נטען, כי כאשר בקטין עסקינן יש משקל מיוחד להמלצות שירות המבחן ו"נדרשים נימוקים כבדי משקל ומשמעותיים לסטייה כה משמעותית מהמלצת שירות המבחן". נטען בנוסף, כי עניינו של המערער שונה מהותית מעניינם של יתר הנאשמים, אשר לקחו אחריות חלקית בלבד על מעשיהם וסירבו לכל הליך טיפולי-שיקומי. לגישת המערער, שליחתו למאסר מאחורי סורג ובריח עלולה לגרום להשלכות הרסניות מבחינתו, ולחשוף אותו לאוכלוסייה עבריינית.

לפיכך, התבקשנו להמיר את עונש המאסר לריצוי בפועל בעבודות שירות לתקופה של 6 חודשים.

14. בתסקיר משלים מיום 29.9.2014, שהוכן לבקשתנו לקראת הדיון בערעור, חזר שירות המבחן על עמדתו לפיה יש חשיבות להמשך הטיפול במערער במסגרת שירות המבחן. זאת, שכן טיפול זה קידם את המערער "מבחינת תפקודו במסגרות השונות ובמיוחד בכל הקשור להתייחסותו לנושא העבירה והפגיעה בקורבנות". לפיכך, הומלץ להמיר את תקופת המאסר בפועל לעבודות שירות, על מנת לעודד את המערער להמשך התהליך השיקומי המצוי עדיין בעיצומו. זאת, בנוסף לצו מבחן למשך שנה, לצורך מעקב אחר תפקודו הכללי של המערער והמשך שיחות פרטניות עמו.

הדיון בערעור

15. בדיון בערעור חזר בא כוחו של המערער, עו"ד פראג' הישאם, על עיקרי הטענות שהועלו בהודעת הערעור. לגישתו של עו"ד הישאם חל שינוי מהותי במערער, והוא שיתף פעולה ככל שנדרש ממנו, עם שירות המבחן. המערער שהה תקופה ארוכה במעצר בית, הרחק מביתו בצפון הארץ, כאשר כל משפחתו נרתמה על מנת לסייע לו, ואין מקום, לטעמו של הסנגור, לקטוע את ההליך השיקומי, כפי שגם ממליץ שירות המבחן.

16. המשיבה, אשר יוצגה על-ידי עו"ד עידית פרג'ון, מבקשת לדחות את הערעור בשים לב לחומרת התנהגותו של המערער, והפגיעה הקשה והאכזרית במתלוננים. המשיבה עמדה על הפער הניכר בענישתם של הנאשמים 1 ו-2 לעומת עונשו של המערער, ובכך באה לידי ביטוי, כך נטען, השתלבותו המוצלחת של המערער בתהליך הטיפול.

דיון והכרעה

17. לאחר שעיינתי בחומר שהונח לפניי והאזנתי בקשב רב לטיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה כי אין עילה להתערבות בעונש שהושת על המערער, ואציע לחבריי לדחות את הערעור. לטעמי, אין בעונש שהושת על המערער כל סטייה קיצונית ממדיניות הענישה במקרים דומים, ובוודאי שאין מדובר בטעות מהותית שנפלה בגזר הדין, באופן המצדיק התערבות (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009)); ע"פ 6095/10 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (18.7.2012); ע"פ 9074/12 מדינת ישראל נ' אבו אחמד (13.6.2013); ע"פ 4568/12 מדינת ישראל נ' סראחין (11.6.2013)).

18. כפי שציין בית משפט זה בעניין פלוני, הנאשמים, והמערער בתוכם, ביצעו "מסע עבירות" תוך פגיעה קשה ואכזרית במתלוננים, אשר נתפסו על-ידם כ"חוליות חלשות וטרף קל". הם ביצעו שני מעשי שוד חמורים, בצד עבירות נוספות נגד הרכוש, ונהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה ופוליסת ביטוח. המדובר במעשים קשים וחמורים מאין כמותם, שנעשו בצוותא חדא על-ידי הנאשמים כולם, מעשים אשר גרמו לנזק נפשי קשה הנותן את אותותיו במתלוננים. כל הנאשמים היו קטינים במועד ביצוע העבירות, ויצוין כי המערער היה על סף הבגירות, בהיותו כבן 17.5 שנים במועד הרלבנטי. למרות קטינותם, הושתו על הנאשמים 1 ו-2 עונשי מאסר לריצוי בפועל לתקופות לא קצרות (48 ו-32 חודשי מאסר, בהתאמה). לעומת זאת, היה עונשו של המערער קל במידה רבה, והסתכם ב-20 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וזאת בשל השתלבותו המוצלחת בהליך טיפולי-שיקומי, וקבלת אחריות מלאה על מעשיו, תוך גילוי אמפתיה לקורבנות

19. השאלה העומדת להכרעה בפנינו היא, האם לנוכח סיכויי השיקום הטובים של המערער יש להימנע משליחתו למאסר מאחורי סורג ובריאח, ולהסתפק, כפי המלצת שירות המבחן, בעבודות שירות. אכן, ידועה ומוכרת ההלכה לפיה שיקומו של הנאשם הקטין הוא שיקול מנחה בהליך הפלילי, וככלל, המטרה היא להביא לשיקומו של הנאשם, כל עוד קיים סיכוי להחזיר את הקטין למוטב ולתפקוד נורמטיבי בחברה (ראו, מבין רבים אחרים, ע"פ 2681/05 מדינת ישראל נ' פלוני (17.1.2008); ע"פ 7512/11 פלוני נ' מדינת ישראל (15.5.2012); ע"פ 556/12 מדינת ישראל נ' סמינה (11.3.2012); ע"פ 5048/09 פלוני נ' מדינת ישראל (14.2.2010)).

עם זאת, נקבע, לא אחת, כי הקטינות כשלעצמה אינה מאיינת את שיקולי הענישה האחרים, וכי "קטינות אינה יוצרת חסינות ובמקרה מתאים לא יירתע בית המשפט מלהטיל עונש על קטין שהורשע לרבות מאסר ממש בשים לב לחומרת העבירה וניסיונות שיקום בעבר" (ע"פ 7113/08 פלוני נ' מדינת ישראל (15.12.2008)).

20. אם ניישם הלכות אלה בענייננו, נראה כי אכן היה מקום להקל בדינו של המערער לעומת חבריו, אך בשים לב לחומרה היתירה הניבטת מסדרת המעשים בהם הורשע המערער, אין הצדקה להימנע מלגזור עליו עונש מאסר לריצוי בפועל, ואין זה ראוי ליצור פער כה רחב בין עונשו של המערער לבין עונשיהם של שותפיו לביצוע העבירות. סבורני, כי בנידון דידן העונש שהושת על המערער הינו, בסופו של יום, עונש ראוי ומאוזן, במסגרתו נלקחו בחשבון כלל השיקולים הצריכים לעניין, לרבות השתלבותו של המערער בהליך הטיפולי וסיכויי שיקומו הטובים.

21. לפיכך, אציע לחברי לדחות את הערעור. יש לקוות כי המערער ישלים את ההליך הטיפולי, בין אם בתוך תקופת המאסר ובין אם לאחריה, על מנת שיוכל לשוב במהרה לתפקוד נורמטיבי ומהוגן בחברה.

שׁוֹפֵט

השופט נ' סולברג:

אני מסכים. המערער ראוי להערכה ולעידוד על כברת-דרך מרשימה שעשה על מנת לחזור למוטב, ולוואי ויתמיד בה. אך בד בבד ראוי לו העונש שנגזר עליו - בכללו, 20 חודשי מאסר - ואין הצדקה להקלה נוספת מזו שנקט בה בית המשפט המחוזי. פגיעתו הרעה של המערער במתלוננים הקטינים ובמתלוננת, באותו "מסע עבירות לילי", הרכוש שבזזו, וכבוד האדם שהיה למְשִׁיטָה, מחייבים את השמתו של המערער מאחורי סורג ובריאח. עונשו, גם הוא חלק משיקומו, לבל יעז לעשות עוד כפי שעשה. רחמנות יתרה כלפיו, כמוה כהתאכזרות אל קרבנותיו, אלו שבפועל ואלו שבכוח, וכזאת לא יעשה.

שׁוֹפֵט

עמוד 7

השופט ח' מלצר:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שהם.

המערער יתייב לריצוי עונשו ביום 15.12.2014 עד השעה 10:00 בימ"ר קישון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות ועותק מפסק דין זה. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, ג' בכסלו התשע"ה (25.11.2014).

שופט

שופט

שופט
